

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/70/2002

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2002

- Największym zaufaniem społecznym niezmiennie cieszy się urzędujący prezydent. Aleksandrowi Kwaśniewskiemu ufa obecnie 77% badanych - nieznacznie mniej (o 2 punkty) niż w marcu. Podobnie jak w ubiegłych miesiącach do ścisłej czołówki rankingu polityków najczęściej darzonych zaufaniem zaliczają się: lider PiS Lech Kaczyński (57%), wicepremier Jarosław Kalinowski (52%) oraz premier Leszek Miller (50%).
- Z największą nieufnością ankietowanych spotyka się przede wszystkim Marian Krzaklewski (65%). Nieco mniej osób deklaruje nieufność do Leszka Balcerowicza (59%). Duża część badanych nie ufa także Andrzejowi Lepperowi (45%), Markowi Belce (40%) oraz Włodzimierzowi Cimoszewiczowi (37%).
- W ciągu miesiąca poprzedzającego kwietniowy sondaż najbardziej wzrosło zaufanie do ministra spraw wewnętrznych Krzysztofa Janika (o 7 punktów). Większym zaufaniem niż w marcu cieszy się również Andrzej Olechowski (wzrost wskazań o 5 punktów). Stosunkowo najbardziej jednak poprawiły się notowania Leszka Balcerowicza (wzrost zaufania o 4 punkty i spadek nieufności o 8 punktów).
- Politykiem, który w ostatnim miesiącu najwięcej stracił w opinii badanych, jest Marek Belka (spadek zaufania o 7 punktów). Gorsze niż przed miesiącem są także oceny premiera Leszka Millera (spadek zaufania o 3 punkty i wzrost nieufności o 6 punktów) oraz Andrzeja Leppera (spadek zaufania i wzrost nieufności odpowiednio: o 3 i 4 punkty).

W ciągu miesiąca poprzedzającego kwietniowy sondaż¹ byliśmy świadkami dalszej części sporu o kompetencje i obowiązki Rady Polityki Pieniężnej. Sejm na wniosek rządu przyjął uchwałę wzywającą RPP do popierania polityki gospodarczej obecnego gabinetu. Rząd przyjął, diskutowany później w parlamencie, projekt zmian w kodeksie pracy. Projekt ten został w zasadzie dobrze przyjęty przez pracodawców, natomiast oprotestowały go związki zawodowe.

Warto odnotować sejmowe wystąpienie szefa dyplomacji, który przedstawił główne założenia polskiej polityki zagranicznej. Wystąpienie to spotkało się z ostrym atakiem posłów niektórych partii opozycyjnych. Trzeba też przypomnieć, że Polska i Unia Europejska zamknęły kolejne dwa rozdziały negocjacji (o podatkach i swobodnym przepływie kapitału), w których Unia w zasadzie dostosowała się do naszych postulatów dotyczących warunków nabywania ziemi przez obywateli UE.

W ostatnich tygodniach obserwowaliśmy również kolejne fazy dyskusji na temat zapowiadanych przez Mariusza Łapińskiego zmian w służbie zdrowia oraz sposobów jej finansowania po reformie. Mimo optymizmu ministra i zapowiedzi poprawy sytuacji sporo specjalistów i organizacji zajmujących się służbą zdrowia przyjęło te pomysły z daleko idącym sceptycyzmem. Program radykalnych zmian w finansowaniu sfery kultury przedstawił także minister Andrzej Celiński. Reakcje najbardziej zainteresowanych - twórców i ich organizacji - nie były jednoznaczne, również w tym przypadku nie brakowało głosów

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (143) przeprowadzono w dniach 5-8 kwietnia 2002 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

krytycznych. Na początku kwietnia w Sejmie odbyła się burzliwa debata nad projektem zmian w ustawie o radiofonii i telewizji - niektóre media odniosły się do tych propozycji bardzo krytycznie.

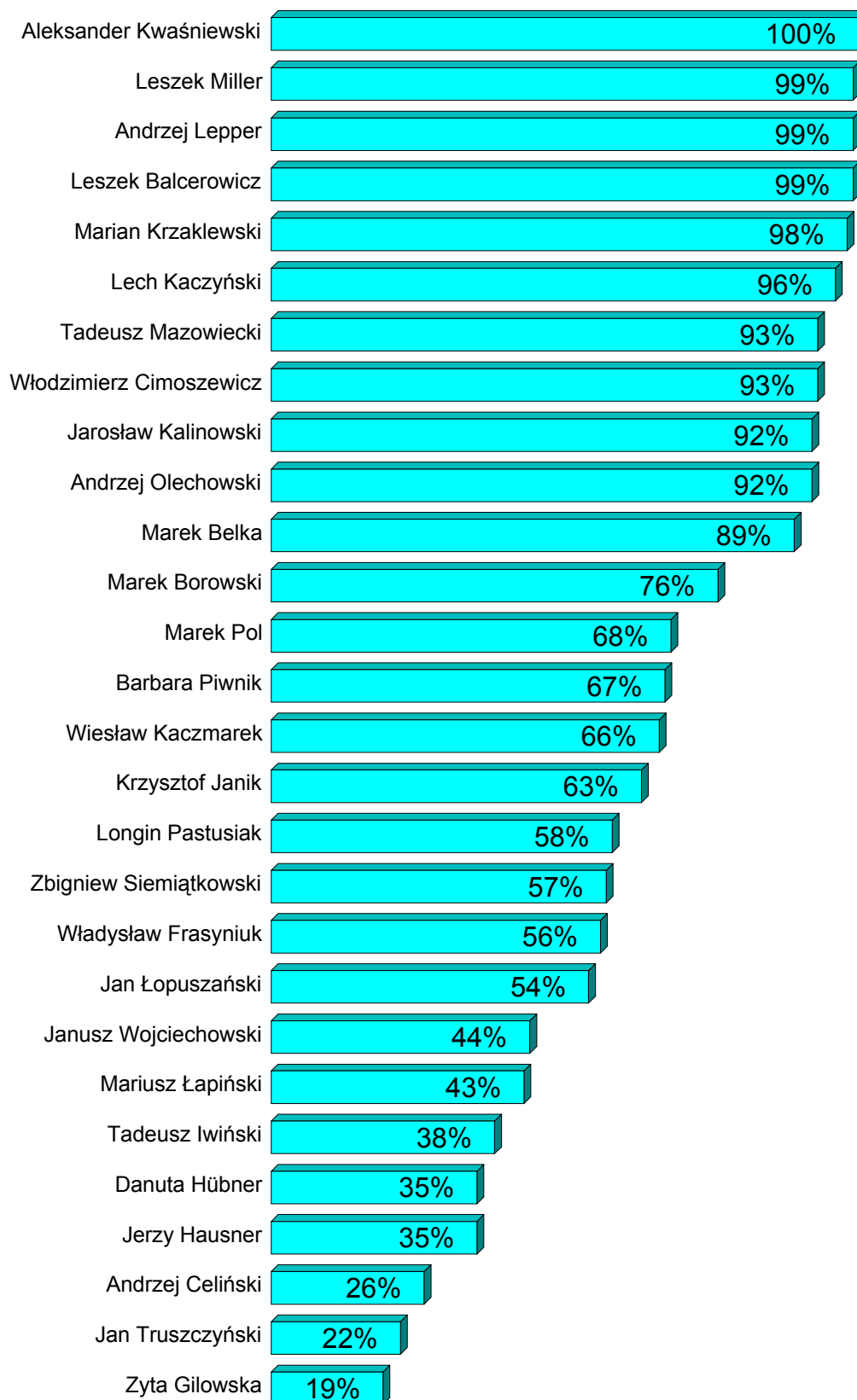
Wszystkie te wydarzenia i klimat, jakie one stwarzały, mogły mieć wpływ na społeczne postrzeganie oraz popularność polityków rządu i opozycji.

POLITYCY ZNANI I NIEZNANI

Do najbardziej znanych osobistości sceny politycznej należą przede wszystkim politycy piastujący najważniejsze funkcje w państwie i od dawna aktywni w życiu publicznym. Powszechnie lub niemal powszechnie znani są prezydent Aleksander Kwaśniewski, premier Leszek Miller oraz tacy politycy, jak: Leszek Balcerowicz, Marian Krzaklewski, Andrzej Lepper, Lech Kaczyński, Tadeusz Mazowiecki, Włodzimierz Cimoszewicz, Jarosław Kalinowski czy Andrzej Olechowski. Do nielicznych należą także badani, którzy nie rozpoznają wicepremiera i ministra finansów Marka Belki.

Mniej znani są niektórzy inni członkowie obecnego gabinetu rządowego. Jedna trzecia ankietowanych nie rozpoznaje wicepremiera i ministra infrastruktury Marka Pola, ministra skarbu Wiesława Kaczmarka, ministra sprawiedliwości Barbary Piwnik oraz ministra spraw wewnętrznych Krzysztofa Janika. Jeszcze mniej znanymi postaciami są pełniący obowiązki szefa UOP Zbigniew Siemiątkowski (43% deklaracji nieznajomości) i minister zdrowia Mariusz Łapiński (57%). Blisko dwóm trzecim respondentów nie mówią nazwiska ministra ds. europejskich Danuty Hübner oraz ministra pracy Jerzego Hausnera, którzy są obecni na naszej liście po raz pierwszy. Jeszcze mniej znaną postacią nadal pozostaje minister kultury Andrzej Celiński, którego rozpoznaje zaledwie jedna czwarta ankietowanych. Bardzo mało znani szerokiej publiczności są również dość często pojawiający się ostatnio w mediach, a po raz pierwszy uwzględnieni w naszym badaniu - główny negocjator Polski z UE Jan Truszczyński oraz posłanka PO Zyta Gilowska. Polityków tych nie rozpoznaje cztery piąte ankietowanych.

RYS. 1. ZNAJOMOŚĆ POLITYKÓW

ZAUFIANIE I NIEUFNOŚĆ

Największym zaufaniem społecznym niezmiennie cieszy się urzędujący prezydent. Aleksandrowi Kwaśniewskiemu ufa obecnie 77% ankietowanych - nieznacznie mniej (o 2 punkty) niż w marcu. Podobnie jak w ubiegłych miesiącach do ścisłej czołówki rankingu polityków najczęściej darzonych zaufaniem zaliczają się lider PiS Lech Kaczyński (57% deklaracji zaufania), a także wicepremier Jarosław Kalinowski (52%) i premier Leszek Miller (50%). Relatywnie często z zaufaniem badanych spotykają się ponadto: Andrzej Olechowski, Tadeusz Mazowiecki, Andrzej Lepper oraz Marek Borowski. Zaufanie do tych polityków deklaruje około dwóch piątych ankietowanych.

Mniejszym zaufaniem niż premier Leszek Miller oraz wicepremier Jarosław Kalinowski niezmiennie cieszą się inni członkowie rządu obecni na naszej liście. Po około jednej trzeciej respondentów deklaruje zaufanie do ministrów: sprawiedliwości Barbary Piwnik, spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza i spraw wewnętrznych Krzysztofa Janika, ponad jedna czwarta ufa wicepremierom - Markowi Polowi i Markowi Belce. Jeszcze rzadziej darzeni zaufaniem są Wiesław Kaczmarek oraz Zbigniew Siemiatkowski (odpowiednio: 20% i 18%), a zwłaszcza mało znani szerszej publiczności: minister zdrowia Mariusz Łapiński, minister pracy Jerzy Hausner, minister ds. europejskich Danuta Hübner oraz minister kultury Andrzej Celiński. Polityków tych nie rozpoznaje i nie ocenia zdecydowana większość badanych, stąd też poziom deklaracji zaufania bądź nieufności jest w ich przypadku niski.

Do polityków najczęściej spotykających się z nieufnością ankietowanych, podobnie jak w ubiegłych miesiącach, należą Marian Krzaklewski (65% deklaracji nieufności) oraz Leszek Balcerowicz (59%). Duża część badanych nie ufa także Andrzejowi Lepperowi (45%), Markowi Belce (40%) oraz Włodzimierzowi Cimoszewiczowi (37%).

Tabela 1. Stosunek do polityków w kwietniu 2002

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	IV 2002	zmiany od III do IV 2002	IV 2002	zmiany od III do IV 2002		
	w procentach					
A. Kwaśniewski	77	-2	12	1	9	0
L. Kaczyński	57	2	20	0	14	4
J. Kalinowski	52	1	19	0	17	8
L. Miller	50	-3	33	6	13	1
A. Olechowski	42	5	24	-1	20	8
T. Mazowiecki	40	0	22	-1	24	7
A. Lepper	38	-3	45	4	12	1
M. Borowski	37	-3	17	2	16	24
B. Piwnik	32	-1	17	4	12	33
W. Cimoszewicz	31	0	37	-3	19	7
K. Janik	29	7	13	1	13	37
M. Pol	28	-1	14	0	19	32
M. Belka	26	-7	40	4	17	11
J. Wojciechowski	23	-4	3	-2	12	56
L. Balcerowicz	21	4	59	-8	13	1
L. Pastusiak	20	3	12	-2	16	42
W. Kaczmarek	20	0	26	2	13	34
Z. Siemiątkowski	18	-1	14	0	17	43
W. Frasyniuk	15	-2	17	-1	18	44
M. Krzaklewski	14	0	65	-2	14	2
M. Łapiński	14	*	11	*	12	57
D. Hübner	13	*	7	*	10	65
J. Hausner	12	*	9	*	10	65
J. Łopuszański	12	*	21	*	14	46
T. Iwiński	9	*	13	*	11	62
Z. Gilowska	6	*	4	*	6	81
J. Truszczyński	6	*	3	*	9	78
A. Celiński	5	*	7	*	10	74

Pominięto „trudno powiedzieć”.

* W marcu 2002 brak pomiaru.

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2000		2001												2002			
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	w procentach																	
L. Balcerowicz	25	23	26	27	23	22	21	23	22	18	20	21	18	20	20	22	17	21
M. Belka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	38	34	33	32	33	33	26
M. Borowski	32	30	31	29	32	32	30	35	36	32	30	38	37	41	41	44	40	37
A. Celiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	5
W. Cimoszewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	46	34	29	31	31	31
W. Frasyniuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	15	-	-	17	15
Z. Gilowska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
J. Hausner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
D. Hübner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
T. Iwiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
K. Janik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	22	20	22	20	22	29
W. Kaczmarek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	21	24	18	20	20
L. Kaczyński	54	60	62	67	70	72	71	71	68	60	57	62	56	60	54	56	55	57
J. Kalinowski	48	52	53	54	47	50	50	51	54	52	49	53	51	51	46	44	51	52
M. Krzaklewski	20	17	17	17	14	16	15	15	14	15	18	13	11	11	13	12	14	14
A. Kwaśniewski	78	73	76	78	79	77	76	78	81	76	79	78	80	81	79	82	79	77
A. Lepper	32	-	-	-	-	-	33	34	35	36	45	53	53	38	35	34	41	38
M. Łapiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	14
J. Łopuszański	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	14	-	-	-	-	12
T. Mazowiecki	-	-	-	45	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	40
L. Miller	42	45	47	49	46	51	45	49	52	48	49	63	64	61	55	56	53	50
A. Olechowski	62	56	61	56	51	52	51	49	50	44	47	45	44	42	33	39	37	42
L. Pastusiak	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	20	18	16	16	17	20
B. Piwnik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	33	31	38	33	32
M. Pol	19	-	-	-	-	-	19	20	19	20	22	30	29	30	28	32	29	28
Z. Siemiatkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	18
J. Truszczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
J. Wojciechowski	21	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	20	28	24	27	27	23

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2000		2001												2002			
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	w procentach																	
L. Balcerowicz	56	58	56	54	59	58	59	57	62	63	60	62	63	63	61	61	67	59
M. Belka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	15	20	32	33	39	36	40
M. Borowski	13	17	14	16	13	15	15	12	14	14	15	14	13	14	18	17	15	17
W. Cimoszewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	22	39	41	41	40	37
A. Celiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	7
W. Frasyniuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	19	-	-	18	17
Z. Gilowska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
J. Hausner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
D. Hübner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
T. Iwiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
K. Janik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	11	15	15	12	13
W. Kaczmarek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	18	26	25	24	26
L. Kaczyński	14	13	12	10	9	11	10	11	15	18	22	19	23	19	22	22	20	20
J. Kalinowski	16	16	14	13	18	14	14	16	17	16	17	16	19	19	21	25	19	19
M. Krzaklewski	66	68	64	70	72	69	69	68	74	69	66	69	73	73	69	69	67	65
A. Kwaśniewski	13	15	14	12	11	12	11	11	10	11	11	11	8	9	11	10	11	12
A. Lepper	40	-	-	-	-	-	44	42	45	41	35	28	28	42	46	48	41	45
M. Łapiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	11
J. Łopuszański	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	24	-	-	-	-	21
T. Mazowiecki	-	-	-	18	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	22
L. Miller	26	27	27	26	27	24	28	26	27	27	25	18	18	22	25	26	27	33
A. Olechowski	10	15	10	14	18	17	16	16	21	21	21	19	22	24	29	24	25	24
L. Pastusiak	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	11	14	16	14	14	12
B. Piwnik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	12	14	16	13	17
M. Pol	11	-	-	-	-	-	11	11	14	13	11	11	12	14	19	18	14	14
Z. Siemiątkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14	14
J. Truszczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
J. Wojciechowski	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	5	8	6	5	3

W ciągu miesiąca poprzedzającego kwietniowy sondaż najbardziej wzrosło zaufanie do ministra spraw wewnętrznych Krzysztofa Janika. Odsetek badanych darzących go zaufaniem zwiększył się o 7 punktów. Większym zaufaniem niż przed miesiącem cieszy się również Andrzej Olechowski (wzrost wskazań o 5 punktów). Jednak stosunkowo najbardziej poprawiły się notowania Leszka Balcerowicza. Zmiana ta wyraża się nie tylko we wzroście zaufania (o 4 punkty), ale przede wszystkim w bardzo znaczącym spadku deklaracji nieufności (o 8 punktów). Po marcowym wyraźnym spadku notowań prezesa NBP w kwietniu jego oceny ponownie zbliżyły się do poziomu z ubiegłych miesięcy. Listę polityków, których wizerunek nieco się poprawił, zamykają Longin Pastusiak oraz Włodzimierz Cimoszewicz. Zaufanie do marszałka Senatu wzrosło o 3 punkty procentowe, natomiast w przypadku ministra spraw zagranicznych korzystna zmiana wyraża się 3-punktowym spadkiem deklaracji nieufności.

Politykiem, który w ciągu ostatniego miesiąca stosunkowo najbardziej stracił w opinii badanych, jest Marek Belka. Zaufanie do ministra finansów zmalało o 7 punktów, jednocześnie wzrósł również (o 4 punkty) odsetek badanych, którzy mu nie ufają. Wyraźnie gorsze niż przed miesiącem są także oceny premiera Leszka Millera. Zaufanie do szefa rządu spadło wprawdzie nieznacznie (o 3 punkty), jednak znacząco zwiększyła się (o 6 punktów) liczba badanych deklarujących nieufność. Trochę gorsze niż w marcu są także oceny Andrzeja Leppera. Po ubiegłomiesięcznej poprawie notowań zaufanie do szefa Samoobrony zmalało o 3 punkty, wzrósł również (o 4 punkty) odsetek osób, które nie mają do niego zaufania. Niewielkie zmiany na niekorzyść notujemy jeszcze w przypadku Marka Borowskiego (spadek zaufania o 3 punkty).

W kwietniu - w związku z zapowiadanymi zmianami w sferze finansowania kultury oraz w służbie zdrowia - na naszej liście ponownie (po kilkumiesięcznej przerwie) znalazły się nazwiska ministrów Mariusza Łapińskiego i Andrzeja Celińskiego. Stosunek do ministra zdrowia w zasadzie nie uległ zmianie od pomiaru w lutym tego roku. Raczej należy mówić o niewielkiej polaryzacji ocen niż zmianie wizerunku tego polityka. Niemal w takim samym stopniu zwiększyła się bowiem zarówno liczba osób darzących Mariusza Łapińskiego zaufaniem, jak i tych, którzy mu nie ufają (wzrost deklaracji zaufania o 4 punkty i wzrost

nieufności o 5 punktów). Prawie nie zmieniła się natomiast znajomość oraz notowania ministra kultury. Podobnie jak na początku sprawowania tej funkcji, w listopadzie ubiegłego roku, Andrzej Celiński nadal pozostaje postacią bardzo mało znaną, w dalszym ciągu też do nielicznych należą badani darzący go zaufaniem (5%), a także ci, którzy deklarują nieufność (7%).

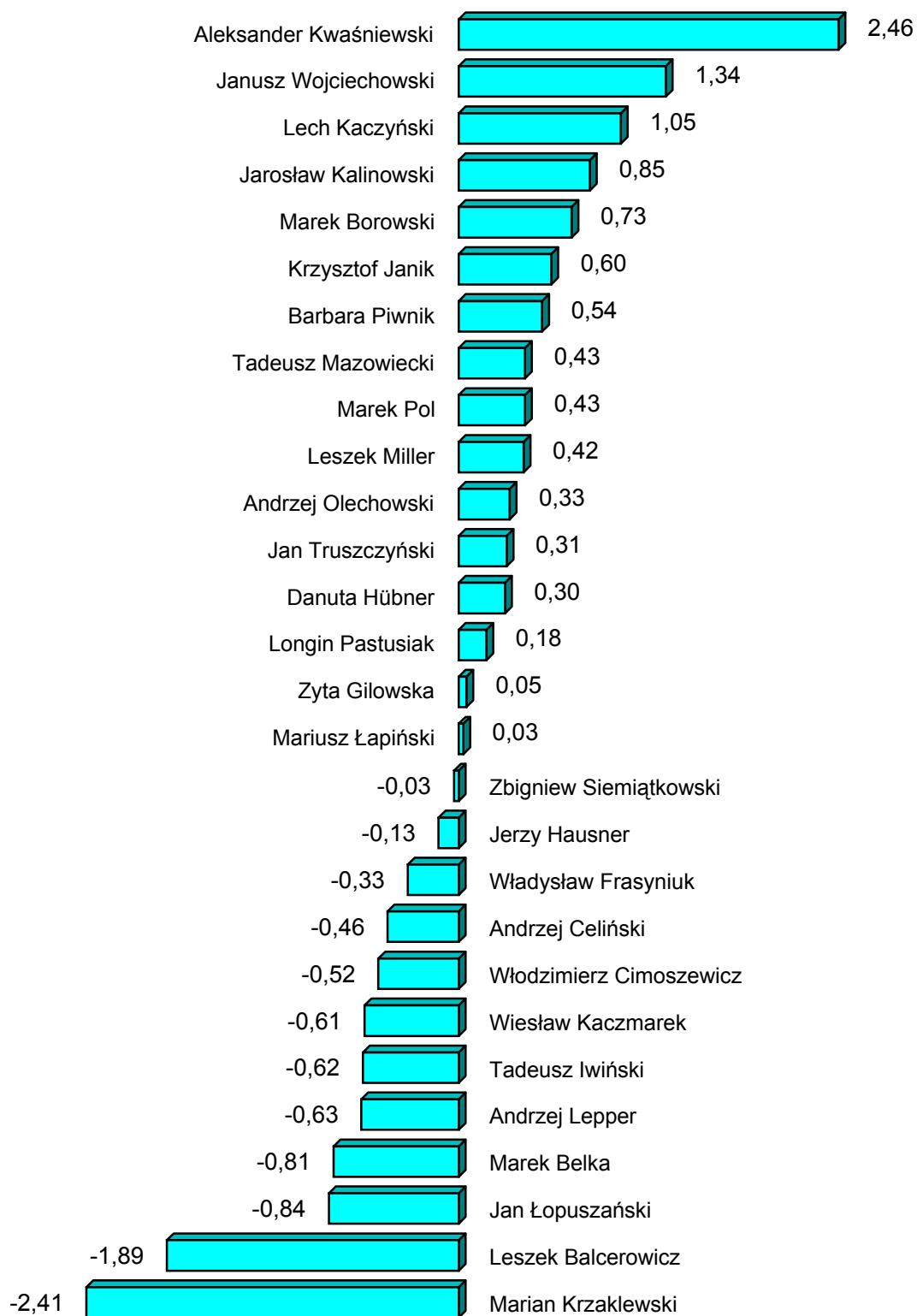
ŚREDNIE OCEN

W naszym badaniu respondenci wyrażając swój stosunek do poszczególnych polityków posługują się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty określić można z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień, a zarazem wyeliminować wpływ różnic wynikających ze stopnia znajomości poszczególnych polityków, jest średnia ocen.

Najwyższą średnią ocen, podobnie jak w ubiegłych miesiącach, uzyskał Aleksander Kwaśniewski (2,46). Jej wartość świadczy, że prezydent jest politykiem najbardziej jednoznacznie pozytywnie postrzeganym. Od pewnego czasu na drugim miejscu w rankingu średnich plasuje się Janusz Wojciechowski (1,34), kolejne miejsca zaś zajmują: Lech Kaczyński (1,05), Jarosław Kalinowski (0,85) i Marek Borowski (0,73). Do grona polityków, którzy - jak wskazują wartości średniej - odbierani są raczej pozytywnie niż negatywnie, zaliczają się także: Krzysztof Janik (0,60), Barbara Piwnik (0,54), Tadeusz Mazowiecki (0,43), Marek Pol (0,43) oraz premier Leszek Miller (0,42).

Porównanie aktualnych średnich ocen z uzyskanymi w ubiegłym miesiącu wskazuje na raczej niewielką skalę zmian w społecznym odbiorze polityków uwzględnionych w naszym badaniu. Stosunkowo najbardziej poprawiły się notowania Leszka Balcerowicza (wzrost średniej o 0,37 punktu). W nieco mniejszym stopniu odnotowany wyżej wzrost zaufania do Krzysztofa Janika zaważył na jego całłościowej ocenie (różnica średniej +0,30). Nieduża zmiana w poziomie deklaracji zaufania i nieufności do Longina Pastusiaka znajduje odzwierciedlenie w niewielkim wzroście jego średniej ocen (o 0,21 punktu).

RYS. 2. ŚREDNIE OCEN W KWIETNIU 2002

Wyraźnie niższą niż przed miesiącem średnią ocen uzyskał Marek Belka (różnica - 0,37 punktu). Tylko niewiele mniej w ocenie badanych stracił Andrzej Lepper (-0,33). Relatywnie dość duży wzrost deklaracji nieufności do Leszka Millera tylko w niewielkim stopniu, jak się okazuje, zaważył na całościowej ocenie szefa rządu (spadek wartości średniej o -0,22 punktu). O niewielkim pogorszeniu się dotychczasowego wizerunku można ponadto mówić w przypadku Barbary Piwnik oraz Marka Borowskiego (różnica średnich po - 0,19 punktu).

Tabela 4. Zmiany średnich ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	III 2002	IV 2002	Różnica
L. Balcerowicz	-2,26	-1,89	+0,37
K. Janik	0,30	0,60	+0,30
L. Pastusiak	-0,03	0,18	+0,21
J. Wojciechowski	1,22	1,34	+0,12
W. Cimoszewicz	-0,62	-0,52	+0,10
A. Olechowski	0,24	0,33	+0,09
T. Mazowiecki	0,36	0,43	+0,07
L. Kaczyński	1,01	1,05	+0,04
M. Krzaklewski	-2,45	-2,41	+0,04
W. Frasyniuk	-0,34	-0,33	+0,01
A. Kwaśniewski	2,47	2,46	-0,01
J. Kalinowski	0,87	0,85	-0,02
Z. Siemiątkowski	0,00	-0,03	-0,03
M. Pol	0,47	0,43	-0,04
W. Kaczmarek	-0,55	-0,61	-0,06
M. Borowski	0,92	0,73	-0,19
B. Piwnik	0,73	0,54	-0,19
L. Miller	0,64	0,42	-0,22
A. Lepper	-0,30	-0,63	-0,33
M. Belka	-0,44	-0,81	-0,37

Niezmiennie od wielu miesięcy najniższą średnią ocen uzyskuje Marian Krzaklewski (-2,41). W trochę mniejszym stopniu krytyczne nastawienie dominuje również w ocenie Leszka Balcerowicza (-1,89). Średnią ze znakiem ujemnym, czyli ocenę sytuującą się na skali wyraźnie po stronie nieufności uzyskali ponadto: Jan Łopuszański, Marek Belka, Andrzej Lepper, Tadeusz Iwiński oraz Wiesław Kaczmarek.

Kwiecień nie przyniósł jakichś zasadniczych zmian w postrzeganiu najważniejszych aktorów naszej sceny politycznej. Zarówno lista najpopularniejszych polityków, jak i tych, którzy przyjmowani są z największą niechęcią, w zasadzie się nie zmieniła. Nadal najpopularniejszym politykiem jest urzędujący prezydent, najmniej popularnym zaś - jego niegdysiejszy konkurent w wyborach na to stanowisko.

W tym miesiącu relatywnie najbardziej wzrosło zaufanie do ministra spraw wewnętrznych Krzysztofa Janika, lidera PO Andrzeja Olechowskiego, a także do ocenianego nadal bardzo krytycznie szefa NBP Leszka Balcerowicza. Nieco poprawił się również wizerunek marszałka Senatu Longina Pastusiaka oraz ministra spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza.

Politykiem, który stosunkowo najbardziej stracił w opinii badanych, jest Marek Belka. Gorsze niż przed miesiącem są także oceny premiera Leszka Millera. Mniej sympatyków niż w marcu ma również szef Samoobrony Andrzej Lepper.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do Leszka Balcerowicza

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomo- ść	Liczba osób
Ogółem	59	13	21	6	1	1042
Płeć						
Mężczyźni	60	13	22	5	1	498
Kobiety	58	13	20	8	1	544
Wiek						
18-24 lat	55	15	23	5	2	161
25-34	50	16	28	6	0	188
35-44	65	10	18	6	1	192
45-54	68	13	15	4	0	219
55-64	56	12	24	7	2	116
65 lat i więcej	57	12	19	10	2	166
Miejsce zamieszkania						
Wies	63	13	13	9	3	376
Miasto do 20 tys.	67	9	17	7	0	113
20-100 tys.	58	11	26	5	0	208
101-500 tys.	53	16	26	4	0	219
501 tys. i więcej mieszk.	52	14	29	5	0	126
Wykształcenie						
Podstawowe	66	11	12	9	2	275
Zasadnicze zawodowe	64	12	16	5	1	311
Średnie	57	17	20	6	1	354
Wyzsze	34	7	58	1	0	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	36	11	48	5	0	69
Prac. umysł. niż. szczebla	60	14	24	3	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	70	10	16	5	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	58	20	14	6	1	81
Robotnicy niewykwalifik.	66	14	11	9	0	31
Rolnicy	73	8	9	11	0	61
Pracujący na własny rach.	46	15	39	0	0	50
Bierni zawodowo						
Rencisci	67	11	12	7	3	121
Emeryci	58	10	22	9	1	180
Uczniowie i studenci	46	15	27	10	3	84
Bezrobotni	62	17	16	5	1	171
Gospodynie domowe i inni	73	5	22	0	0	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	56	12	27	4	1	142
społ. właścicieli	57	21	18	4	0	89
prywatnych i państwa	55	12	28	5	0	172
sekt. przyw. poza rolnict.	74	7	9	10	0	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	63	10	16	9	2	145
300-399	66	15	13	6	0	92
400-599	57	16	20	5	2	191
600-800	61	12	20	4	2	158
Powżej 800 zł	52	12	33	3	0	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	64	13	16	5	2	324
Średnie	63	13	16	8	1	489
Dobre	45	12	39	3	1	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	50	20	19	11	1	56
Raz w tygodniu	63	10	19	6	1	548
1-2 razy w miesiącu	58	11	24	8	0	156
Kilka razy w roku	51	17	26	4	2	190
W ogóle nie uczestniczy	62	18	16	3	0	91
Poglądy polityczne						
Lewica	70	11	15	4	1	270
Centrum	63	13	21	2	0	279
Prawica	51	11	36	1	1	229
Trudno powiedzieć	51	15	13	18	3	264

Tabela 2. Stosunek do Marka Belki

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	40	17	26	6	11	1042
Płeć						
Mężczyźni	44	17	28	6	5	498
Kobiety	36	17	25	5	17	544
Wiek						
18-24 lat	35	19	18	8	21	161
25-34	41	21	22	8	8	188
35-44	39	22	27	3	10	192
45-54	55	11	25	4	5	219
55-64	34	14	40	3	9	116
65 lat i więcej	28	15	32	8	18	166
Miejsce zamieszkania						
Wieś	33	20	27	7	13	376
Miasto do 20 tys.	38	13	29	8	13	113
20-100 tys.	43	13	28	5	11	208
101-500 tys.	50	15	20	3	12	219
501 tys. i więcej mieszk.	39	20	31	6	5	126
Wykształcenie						
Podstawowe	34	14	25	8	20	275
Zasadnicze zawodowe	44	18	22	5	11	311
Średnie	41	18	28	3	8	354
Wyższe	40	18	36	3	3	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	45	15	33	4	2	69
Prac. umysł. niez. szczebla	43	21	27	1	9	84
Pracownicy fiz.-umysł.	42	15	21	5	17	77
Robotnicy wykwalifikowani	44	20	25	7	4	81
Robotnicy niewykwalifik.	42	22	19	7	10	31
Rolnicy	38	16	35	6	5	61
Pracujący na własny rach.	44	20	28	2	6	50
Bierni zawodowo						
Rencisci	35	16	31	3	15	121
Emeryci	35	15	33	7	10	180
Uczniowie i studenci	28	20	20	9	22	84
Bezrobotni	44	18	18	7	12	171
Gospodynie domowe i inni	52	5	21	3	19	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	43	18	26	4	9	142
społce właścicieli	42	20	24	6	7	89
prywatnych i państwa	44	18	27	4	8	172
sekt. pryw. poza rolnict.	36	15	37	7	6	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	39	16	16	5	24	145
300-399	47	19	24	5	6	92
400-599	36	18	29	5	12	191
600-800	44	15	24	7	10	158
Powżej 800 zł	33	22	35	3	8	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	49	12	19	6	13	324
Średnie	38	18	28	6	9	489
Dobre	30	21	32	4	12	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	38	16	20	10	16	56
Raz w tygodniu	39	18	26	6	12	548
1-2 razy w miesiącu	37	22	24	6	12	156
Kilka razy w roku	42	14	31	4	9	190
W ogóle nie uczestniczy	48	11	27	6	7	91
Poglądy polityczne						
Lewica	31	18	43	3	6	270
Centrum	41	22	27	2	6	279
Prawica	58	12	21	2	8	229
Trudno powiedzieć	32	15	14	14	25	264

Tabela 3. Stosunek do **Krzysztofa Janika**

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	13	13	29	8	37	1042
Płeć						
Mężczyźni	12	14	36	8	31	498
Kobiety	15	12	23	8	43	544
Wiek						
18-24 lat	12	16	19	13	40	161
25-34	15	20	23	8	34	188
35-44	13	10	26	7	44	192
45-54	16	13	32	7	32	219
55-64	13	9	43	6	29	116
65 lat i więcej	9	7	34	6	44	166
Miejsce zamieszkania						
Wieś	9	8	32	8	42	376
Miasto do 20 tys.	16	20	27	7	30	113
20-100 tys.	15	11	28	8	37	208
101-500 tys.	18	13	26	8	35	219
501 tys. i więcej mieszk.	11	23	28	6	32	126
Wykształcenie						
Podstawowe	4	8	25	15	48	275
Zasadnicze zawodowe	13	13	29	4	41	311
Średnie	17	13	32	6	31	354
Wyższe	25	24	26	8	17	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	28	22	26	8	16	69
Prac. umysł. niez. szczebla	16	18	26	6	33	84
Pracownicy fiz.-umysł.	10	6	39	12	33	77
Robotnicy wykwalifikowani	7	14	35	3	41	81
Robotnicy niewykwalifik.	15	10	19	0	56	31
Rolnicy	10	11	30	11	39	61
Pracujący na własny rach.	19	30	25	0	26	50
Bierni zawodowo						
Renciści	7	11	31	7	43	121
Emeryci	13	7	40	8	32	180
Uczniowie i studenci	10	12	14	17	47	84
Bezrobotni	16	12	21	6	45	171
Gospodynie domowe i inni	11	16	24	13	36	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	18	16	31	7	28	142
społce właścicieli	8	18	34	3	38	89
prywatnych i państwa	16	17	25	7	35	172
sekt. prtyw. poza rolnict.	9	12	32	11	37	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	12	10	19	7	52	145
300-399	9	15	22	11	43	92
400-599	7	14	41	9	29	191
600-800	14	14	29	4	40	158
Powżej 800 zł	18	19	31	5	27	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	12	12	26	10	40	324
Średnie	11	12	31	6	40	489
Dobre	18	17	29	7	29	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	24	9	23	12	32	56
Raz w tygodniu	14	13	29	8	36	548
1-2 razy w miesiącu	10	17	28	5	41	156
Kilka razy w roku	12	11	31	5	41	190
W ogóle nie uczestniczy	11	10	28	17	33	91
Poglądy polityczne						
Lewica	7	12	46	6	30	270
Centrum	15	12	28	8	37	279
Prawica	24	19	24	7	25	229
Trudno powiedzieć	8	9	15	11	56	264

Tabela 4. Stosunek do **Andrzeja Leppera**

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	45	12	38	3	1	1042
Płeć						
Mężczyźni	43	11	42	3	1	498
Kobiety	47	13	35	4	2	544
Wiek						
18-24 lat	50	12	36	2	0	161
25-34	51	15	31	2	1	188
35-44	50	13	33	4	0	192
45-54	43	11	42	3	0	219
55-64	39	9	45	2	5	116
65 lat i więcej	35	9	44	8	4	166
Miejsce zamieszkania						
Wieś	33	13	48	4	1	376
Miasto do 20 tys.	45	9	43	2	1	113
20-100 tys.	52	12	31	2	2	208
101-500 tys.	50	12	33	4	1	219
501 tys. i więcej mieszk.	60	9	25	4	2	126
Wykształcenie						
Podstawowe	30	9	52	6	3	275
Zasadnicze zawodowe	35	13	50	2	1	311
Średnie	56	14	26	3	1	354
Wyższe	82	9	8	1	0	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	84	8	5	3	0	69
Prac. umysł. niez. szczebla	76	6	16	2	0	84
Pracownicy fiz.-umysł.	40	18	42	0	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	36	16	43	6	0	81
Robotnicy niewykwalifik.	33	31	26	0	9	31
Rolnicy	35	9	53	2	0	61
Pracujący na własny rach.	50	8	37	4	2	50
Bierni zawodowo						
Renciści	36	10	47	5	2	121
Emeryci	35	10	46	6	3	180
Uczniowie i studenci	52	16	27	4	0	84
Bezrobotni	41	11	45	3	0	171
Gospodynie domowe i inni	37	16	44	0	3	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	64	12	20	2	2	142
społce właścicieli	46	18	30	6	0	89
prywatnych i państwa	53	9	35	2	1	172
sekt. pryw. poza rolnict.	35	14	50	2	0	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	35	10	49	3	4	145
300-399	30	12	52	3	1	92
400-599	41	13	41	2	1	191
600-800	43	13	40	2	2	158
Powżej 800 zł	64	10	23	2	0	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	36	12	46	4	1	324
Średnie	43	13	38	4	1	489
Dobre	62	9	28	1	1	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	41	8	43	8	0	56
Raz w tygodniu	41	12	42	4	1	548
1-2 razy w miesiącu	48	15	33	2	2	156
Kilka razy w roku	52	10	34	3	1	190
W ogóle nie uczestniczy	51	12	32	2	2	91
Poglądy polityczne						
Lewica	45	13	40	2	0	270
Centrum	48	14	35	1	1	279
Prawica	53	10	36	1	0	229
Trudno powiedzieć	36	10	42	8	4	264

Tabela 5. Stosunek do Leszka Millera

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	33	13	50	3	1	1040
Płeć						
Mężczyźni	34	10	53	3	0	498
Kobiety	32	16	47	4	2	542
Wiek						
18-24 lat	37	15	46	2	0	161
25-34	36	23	39	2	0	188
35-44	31	12	53	3	1	191
45-54	35	7	55	3	0	219
55-64	25	10	59	3	2	116
65 lat i więcej	31	9	49	7	4	165
Miejsce zamieszkania						
Wieś	28	12	54	4	2	376
Miasto do 20 tys.	32	13	55	0	0	112
20-100 tys.	31	11	53	3	2	208
101-500 tys.	40	14	41	4	1	219
501 tys. i więcej mieszk.	37	16	43	4	0	125
Wykształcenie						
Podstawowe	28	9	53	7	2	274
Zasadnicze zawodowe	31	14	52	2	1	311
Średnie	35	15	48	2	1	353
Wyższe	44	14	41	1	0	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	46	16	34	3	2	69
Prac. umysł. niez. szczebla	38	13	49	0	0	83
Pracownicy fiz.-umysł.	33	16	51	0	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	31	16	49	5	0	81
Robotnicy niewykwalifik.	23	33	43	1	0	31
Rolnicy	23	6	66	5	0	61
Pracujący na własny rach.	42	7	46	3	2	50
Bierni zawodowo						
Renciści	29	9	54	6	3	119
Emeryci	28	10	54	4	3	180
Uczniowie i studenci	36	16	46	2	0	84
Bezrobotni	31	15	50	4	0	171
Gospodynie domowe i inni	49	11	35	0	5	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	40	15	43	2	1	141
społce właścicieli	28	22	48	3	0	89
prywatnych i państwa	37	12	48	3	0	172
sekt. pryw. poza rolnict.	23	5	67	5	0	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	28	21	45	5	0	145
300-399	33	15	47	3	0	92
400-599	35	14	56	3	1	191
600-800	33	12	51	3	2	157
Powyżej 800 zł	36	8	53	3	0	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	34	14	47	4	2	322
Średnie	32	12	51	4	1	488
Dobre	34	12	52	1	1	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	49	11	27	12	1	56
Raz w tygodniu	32	13	50	3	1	546
1-2 razy w miesiącu	38	14	47	0	1	156
Kilka razy w roku	29	10	57	3	1	190
W ogóle nie uczestniczy	26	17	52	4	1	91
Poglądy polityczne						
Lewica	12	5	82	0	0	270
Centrum	32	19	46	0	0	278
Prawica	63	9	28	0	0	229
Trudno powiedzieć	29	18	39	10	4	263

Tabela 6. Stosunek do **Andrzeja Olechowskiego**

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	24	20	42	6	8	1041
Płeć						
Mężczyźni	24	21	46	5	3	498
Kobiety	23	19	39	7	13	543
Wiek						
18-24 lat	19	23	37	6	15	161
25-34	18	25	45	8	5	188
35-44	24	25	40	8	3	192
45-54	28	18	47	5	2	219
55-64	27	13	47	2	10	116
65 lat i więcej	26	14	37	6	17	165
Miejsce zamieszkania						
Wieś	23	20	37	9	11	376
Miasto do 20 tys.	25	20	44	8	3	112
20-100 tys.	18	20	53	3	5	208
101-500 tys.	26	19	42	4	9	219
501 tys. i więcej mieszk.	29	21	39	5	6	126
Wykształcenie						
Podstawowe	26	13	35	8	19	274
Zasadnicze zawodowe	24	25	37	8	6	311
Średnie	22	23	45	3	5	354
Wyższe	20	12	67	2	0	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	20	11	65	3	2	69
Prac. umysł. niez. szczebla	28	24	44	3	1	84
Pracownicy fiz.-umysł.	27	19	46	5	3	77
Robotnicy wykwalifikowani	18	20	44	11	7	81
Robotnicy niewykwalifik.	12	33	32	9	15	31
Rolnicy	24	14	40	13	8	61
Pracujący na własny rach.	21	33	44	0	3	50
Bierni zawodowo						
Renciści	26	15	37	7	15	119
Emeryci	24	15	46	4	11	180
Uczniowie i studenci	28	15	36	6	15	84
Bezrobotni	20	31	34	9	6	171
Gospodynie domowe i inni	30	12	40	3	14	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	25	15	50	6	4	142
społce właścicieli	20	25	46	5	4	89
prywatnych i państwa	22	25	45	5	4	172
sekt. pryw. poza rolnict.	26	15	40	12	7	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	20	22	39	6	12	145
300-399	17	25	41	6	12	92
400-599	27	21	38	6	7	191
600-800	25	14	46	6	8	157
Powżej 800 zł	25	20	50	2	5	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	20	38	8	10	322
Średnie	25	19	40	7	9	489
Dobre	19	22	52	2	5	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	24	13	43	10	10	56
Raz w tygodniu	22	18	45	7	8	547
1-2 razy w miesiącu	22	20	39	8	11	156
Kilka razy w roku	24	24	41	3	7	190
W ogóle nie uczestniczy	30	29	32	4	5	91
Poglądy polityczne						
Lewica	32	20	40	3	5	270
Centrum	22	24	43	1	6	279
Prawica	21	16	59	1	4	229
Trudno powiedzieć	19	20	29	15	18	263